

BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR KOMMUNERNAS OMRÅDEN I KYMMENEDALENS SJUKVÅRDSDISTRIKT

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation 12.3.2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har 13.3.2020–28.7.2021 fattat beslut om restriktioner enligt lagen om smittsamma sjukdomar för sin region.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland förbjöd med beslutet av den 4 juni 2021 (ESAVI/20026/2021) alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus med över 10 (tio) personer och alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas i avgränsade utomhusutrymmen med över 50 (femtio) personer i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt under perioden 5.6.2021–30.6.2021. I kommunernas områden i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt har offentliga tillställningar och allmänna sammankomster emellertid kunnat ordnas inomhus med över 10 (tio) personer och i avgränsade utrymmen utomhus med över 50 (femtio) personer förutsatt att kunder, de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika närkontakt med varandra och säkerheten kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland upphävde för perioden 11–30 juni 2021 föreläggandet i beslutet ESAVI/20795/2021 av den 4 juni 2021 som meddelades med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar och som förbjöd offentliga tillställningar och allmänna

sammankomster inom kommunernas områden i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt.

Efter tidpunkten ovan har inga beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar meddelade av regionförvaltningsverket varit i kraft i kommunernas områden i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Därför har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Beslut

Med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar förbjuder Regionförvaltningsverket i Södra Finland alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus med över 10 (tio) personer och offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas i utomhusutrymmen med över 50 (femtio) personer i kommunernas områden i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt.

I kommunernas områden i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster emellertid ordnas inomhus med högst 10 (tio) personer och i avgränsade utomhusutrymmen med högst 50 (femtio) personer förutsatt att kunder, de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika närkontakt med varandra och säkerheten kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021 (bilaga 1).

I det här beslutet avses med närkontakt vistelse i samma utrymme inomhus på mindre än två meters avstånd under mer än 15 minuter eller fysisk kontakt med varandra och i utomhusutrymmen fysisk kontakt med varandra.

Beslutet är i kraft 14.8.2021–13.9.2021.

Motivering

Väsentliga bestämmelser

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk

har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 moment får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 59 a § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar övervakar regionförvaltningsverket och kommunen inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 momentet, 58 d samt 58 h § 1 momentet samt iakttagandet av beslut som gäller dessa. I 59 b § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs om inspektioner som görs för att genomföra övervakningen och i 59 c § om behörigheten att meddela förelägganden och tvångsmedel.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av den nya typen av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Nationell styrning och det epidemiologiska läget

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar det nya coronaviruset (SARS-CoV2) framför allt som droppsmitta när en insjuknad person hostar eller nyser. Vid närkontakt kan covid-19 också smitta genom beröring, om en insjuknad exempelvis har hostat i handen och därefter rört en annan person. Virusnet kan dessutom smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person. Coronavirusen är dock uppbyggda så att de inte klarar sig en längre tid på ytor.

Det är typiskt för virus att de muterar. Muterade virus kan till sina egenskaper avvika från den tidigare virusstammen. Muterade virusstammar kan exempelvis gällande smittsamheten klassas som så kallade oroväckande coronavirusvarianter (variant of concern, VOC).

Institutet för hälsa och välfärd följer aktivt upp hur coronaviruset muterar och bedömer varianternas verkningar på coronavirusepidemin. Ute i världen cirkulerar för närvarande många olika varianter av coronaviruset. Spridningen av nya virusvarianter kan bekämpas på samma sätt som spridningen av det tidigare cirkulerande coronaviruset.

Utöver VOC-varianterna cirkulerar det i Finland och på andra håll i världen också andra muterade virusstammar där man inte ännu känner till hur mutationerna påverkar smittsamheten eller vaccinationsskyddet.

Coronavaccinet skyddar mot covid-19 och särskilt allvarliga former av sjukdomen. Vaccinet mot covid-19 hindrar dessutom virusinfektion och utsöndringen av viruset samt smitta mellan människor väl. På basis av detta är tanken att vaccin mot covid-19 kan bidra till uppkomsten av så kallat indirekt skydd och flockskydd. Hur god skyddseffekt den vaccinerade får beror på den vaccinerades ålder och bakomliggande sjukdomar; på hurdan coronasmitta det är fråga om och vilka virus som cirkulerar vid den aktuella tidpunkten. Enligt dagens kunskap skyddar de vaccin mot covid-19 som används också mot nya virusvarianter, men vaccinernas skyddseffekt kan vara sämre mot vissa varianter. Det är sannolikt att vaccinationen skyddar den vaccinerade mot allvarlig covid-19-infektion också när infektionen orsakas av muterat virus.

Coronavaccineringarna har inletts inom EU och 27.12.2020 även i Finland.

Statsrådet har i sitt principbeslut av den 3 september 2020 (VNK/2020/106) förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). I planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin sådana åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter.

Social- och hälsovårdsministeriet har dessutom 29.12.2020 sänt kommunerna, sjukvårdsdistrikten och övriga samkommuner ett brev om uppdatering av handlingsplanen för hybridstrategin (VN/288/2020). I brevet konstateras det att ministeriet i enlighet med Statsrådets principbeslut 22.12.2020 har uppdaterat handlingsplanen för hybridstrategin. I brevet konstateras det att handlingsplanen innehåller en redogörelse för beskrivningar som karaktäriserar tre epidemifaser. Med hjälp av beskrivningarna ska behovet och riktandet av rekommendationer och restriktioner bedömas och beskrivningarna ska användas som stöd för beslutsfattandet på regional och nationell nivå. Vissa detaljer i beskrivningarna av de olika epidemifaserna har preciserats på basis av erfarenheterna hösten 2020.

Statsrådet har med sitt principbeslut (STM/12/2021) av den 26 januari 2021 förordat att social- och hälsovårdsministeriet kompletterar handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin. Social- och hälsovårdsministeriet har 28.1.2021 utfärdat ett styrbrev om begränsningsåtgärder för att hindra spridningen av den nya virusvarianten och epidemin (VN/909/2021). Enligt brevet utgör de nya varianter av SARS-CoV-2 som har upptäckts ett nytt potentiellt betydande epidemiologiskt hot. Dessa virusvarianter sprider sig betydligt snabbare än coronavirusets tidigare undertyper. Trots att letaliteten inte verkar ha ökat kan den nya virusvarianten leda till en epidemi som sprids betydligt snabbare än förut, och på grund av det ökade antalet

sjukdomsfall allvarligt hota hälso- och sjukvårdssystemets bärkraft. Eftersom den nya virusvarianten utgör ett allvarligt nytt hot har handlingsplanen för hybridstrategin kompletterats den 26 januari 2021. Statsrådet har förordat kompletteringen genom sitt principbeslut. I brevet ges baserat på handlingsplanen rekommendationer för åtgärder i det rådande läget. I brevet lyfter man också fram att kompletteringen av handlingsplanen beskriver hur två olika situationer där epidemin accelererar kan se ut och åtgärdshelheterna för dessa situationer.

Statsrådet fattade 25.2.2021 ett principbeslut om att övergå till nivå två som avses i kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin (STM/2021/32). Social- och hälsovårdsministeriet har 25.2.2021 utfärdat styrbrevet *Restriktioner för att hindra spridningen av virusvarianten och epidemin – nya befogenheter enligt lagen om smittsamma sjukdomar och handlingsplanen för hybridstrategin (VN4947/2021)*. I brevet konstateras det att ändringen av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021), genom vilken nya temporära befogenheter för att förhindra spridning av epidemin fogades till lagen, trädde i kraft den 22 februari 2021. De tillfälliga befogenheterna gäller till och med den 30 juni 2021. Med anledning av lagändringen har ministeriet den 25 februari 2021 uppdaterat del 3 i handlingsplanen samt som bilaga till den ministeriernas tidigare åtgärdsrekommendationer för epidemins olika faser, som gavs den 23 oktober 2020.

Den 1 mars 2021 har statsrådet i samverkan med republikens president konstaterat att det råder undantagsförhållanden i Finland (VNK/2021/21). I motiveringspromemorian till statsrådets beslut konstateras det att när syftet är att bekämpa covid-19 och trygga hälso- och sjukvårdens bärkraft kan situationen inte fås under kontroll med myndigheternas normala befogenheter. Social- och hälsovårdsministeriet har med sitt styrbrev (VN/5229/2021) 1.3.2021 styrt alla de områden som enligt THL:s och ministeriets bedömning uppfyller kriterierna för samhällsspridningsfasen eller som med tanke på behovet av åtgärder kan anses befinna sig i denna fas att införa de åtgärder för samhällsspridningsfasen (inkl. de nya befogenheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar) och de tilläggsåtgärder på nivå två som anges i handlingsplanen och den kompletterande handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin.

Social- och hälsovårdsministeriet har i sitt brev 23.4.2021 *Restriktioner för att hindra spridningen av virusvarianten och epidemin (VN/11430/202)* fortsatt styrt regionerna enligt åtgärdsnivå 2 till och med 31.5.2021. Ministeriet styr regionerna i samhällsspridningsfasen att bland annat fatta beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar om att ställa förutsättningar för användningen av utrymmen som är avsedda för kunder och deltagare då kriterierna som avses i bestämmelsen uppfylls och beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som förbjuder offentliga tillställningar med över sex personer eller i sista hand helt förbjuder ordnandet av offentliga tillställningar så

att tillställningar med högst sex personer är tillåtna enbart av tvingande lagstadgat skäl. Dessutom rekommenderas i brevet att man i områden som bedöms vara i accelerationsfasen inför motsvarande åtgärder för att effektivisera den riksomfattande epidemibekämpningen och hindra spridningen av epidemin. I brevet konstateras att om man innan den utsatta tiden då styrningen upphör frångår åtgärdsnivåerna så ger ministeriet en särskild ny styrning om dess betydelse och åtgärdsförslagen som förknippas med epidemifaserna.

Statsrådet konstaterade att undantagsförhållandena har upphört 27.4.2021 och utfärdade förordningar som upphäver befogenheterna som infördes med stöd av undantagsförhållandena (VNK/2021/48).

Statsrådet fattade 6.5.2021 ett principbeslut om att frångå användningen av åtgärdsnivåerna som avses i kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin (STM/2021/83). Statsrådet konstaterar i principbeslutet att det är motiverat att frångå användningen av åtgärdsnivåerna. Statsrådet förordar att social- och hälsovårdsministeriet upphäver de kompletterande åtgärderna till handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin av den 26 januari 2021 som gjordes för att hindra en hotande snabb accelerering av epidemin och att virusvarianter som smittar lättare blir vanligare. Social- och hälsovårdsministeriet styr genom principbeslutet alla områden att som fortsatt åtgärd slopa de ytterligare åtgärderna förknippade med åtgärdsnivåerna och övergå till åtgärderna för epidemifasen i regionen enligt handlingsplanen för hybridstrategin.

Statsrådet fattade den 27 maj 2021 principbeslutet (STM/2021/100) om en handlingsplan för genomförande av hybridstrategin för hantering av covid-19-epidemin samt om översyn av handlingsplanen. Social- och hälsovårdsministeriet utfärdade den 27 maj 2021 ett styrningsbrev om Åtgärdsrekommendationer enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin för att förhindra spridningen av epidemin (VN/14345/2021). I brevet styrs åtgärdsrekommendationerna enligt epidemifas till och med den 30 juni 2021. Rekommendationerna som behandlas i brevet anger åtgärdshelheter för varje epidemifas som myndigheterna i områdena kan tillämpa för att bromsa epidemin. Den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin publicerades den 1 juni 2021.

Enligt brevet rekommenderar social- och hälsovårdsministeriet i områden som befinner sig i accelerationsfasen beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som förpliktar till att ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster på så sätt att kunder och de som deltar i verksamheten de facto kan undvika närkontakt med varandra genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och THL:s anvisningar. Besluten gäller utrymmen inomhus som används för mer än tio kunders eller deltagares simultana vistelse samt med avseende på

område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som samtidigt används av mer än 50 kunder eller deltagare.

Social- och hälsovårdsministeriet har 24.6.2021 utfärdat styrbrevet Åtgärdsrekommendationer enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin (VN/14345/ 2021-STM-4). Brevet innehåller anvisningar om åtgärdsrekommendationer enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin till och med den 31 augusti 2021. Social- och hälsovårdsministeriet har sett över rekommendationen för begränsningar av offentliga tillställningar inomhus under samhällsspridningsfasen och i fråga om detta uppdaterat handlingsplanen för hybridstrategin. Styrningen för samhällsspridningsfasen innehåller bland annat att deltagarna ska delas in i sektorer som hålls avskilt. De övriga rekommendationerna ändras inte.

I styrbrevet 24.6.2021 konstateras det att alla har rätt till liv, och att det allmänna ska främja befolkningens hälsa (7 § 1 mom. och 19 § 3 mom. i grundlagen). Alla har också rätt till oundgänglig omsorg och till tillräckliga social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster (19 § 1 mom. i grundlagen). Också de internationella människorättsförpliktelser som är bindande för Finland, i synnerhet människors rätt till liv (artikel 2 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna), innebär en skyldighet för det allmänna att agera och skydda. I de internationella människorättskonventionerna tryggas också rätten till hälsa (till exempel artikel 12 i konventionen om sociala, kulturella och ekonomiska rättigheter och artikel 11 i den reviderade Europeiska sociala stadgan). Det allmänna ska se till att bland annat dessa grundläggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter tillgodoses (22 § i grundlagen). Det allmänna ska därmed säkerställa att liv och hälsa skyddas med alla till buds stående, effektiva och proportionerliga medel samt grunda beslutsfattandet på bästa tillgängliga information.

I styrbrevet konstateras det att alltid när man bedömer restriktioner bör man således på ett enhetligt sätt beakta det allmännas ovannämnda skyldighet att förhindra att epidemin sprids och att trygga hälso- och sjukvårdskapaciteten. När beslut övervägs, måste man därför förutse vilken betydelse och inverkan åtgärdshelheten kommer att ha när läget förändras. Myndigheterna är skyldiga att vidta de åtgärder som behövs för att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna med beaktande av spridningen av epidemin, bekämpningen av epidemin och uppföljningen av åtgärdernas effekter samt uppföljningen av den totala nyttan av och kostnaderna för de åtgärder som vidtas

Enligt styrbrevet är det viktigt att epidemins utveckling bevakas och effekterna av ändrade restriktioner utvärderas kontinuerligt så att avvecklingen av restriktioner och rekommendationer kan ske på ett kontrollerat sätt och i rätt tid. Eftersom epidemin är svår att förutse kan man i vissa områden också bli tvungen att fortsätta med restriktionerna eller införa eller skärpa dem på nytt, om epidemiläget försämras.

I brevet konstateras det att en kontrollerad avveckling av restriktionerna innebär att genomföra den stegvis, att se över utvecklingen regelbundet och grundligt och vid behov även att avstå från avvecklingsplanerna ifall epidemiläget förändras. För att restriktionerna och rekommendationerna ska kunna avvecklas på ett kontrollerat sätt utan att läget åter försämras måste alla bära ansvar för att de gällande restriktionerna och rekommendationerna iakttas. De regionala och lokala myndigheterna ansvarar för att följa läget och utifrån det fatta sina beslut på ett föregripande och tillräckligt genomgripande sätt. De ska likaså avveckla begränsningarna i enlighet med sin behörighet och tillämplig lagstiftning när kriterierna för begränsningarna inte längre uppfylls. Ministeriet framhåller betydelsen av en noggrann och mångsidig uppföljning av läget i områdena samt ett proaktivt reagerande.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapport om uppföljningen av hybridstrategin 4.8.2021 har antalet nya coronafall ökat under de senaste sex veckorna och motsvarar för tillfället antalet fall i mars 2021. Vecka 30 (26.7–1.8) konstaterades sammanlagt 4 574 nya fall, vilket är över 50 % mer än veckan innan (vecka 29), då det konstaterades 2 925 fall. Man gick på coronavirustest förra veckan lika aktivt som under veckan innan, antalet tagna test var cirka 117 600 vecka 30 och cirka 117 300 vecka 29. Andelen positiva test av de testade proven har fortsatt öka och är nu 3,9 %.

Under de senaste två veckorna (19.7–1.8) förekom 135 nya smittor per hundra tusen invånare. Under de föregående två veckorna (5–18.7) förekom 71 smittor per hundra tusen invånare. Det ökade antalet smittor har återspeglats i behovet av specialiserad sjukvård, där man har sett en oroväckande vändning.

Vecka 30 kunde smittkällan vid smittor från hemlandet utredas i bara något över hälften (52 %) av fallen. Andelen har sjunkit avsevärt från motsvarande siffra för vecka 29, då andelen var 67 %. Vecka 30 härstammade 6 % av de diagnostiserade fallen från utlandet och andelen fortsatt smittspridning som orsakades av dem var 1 %. 20/21 områden anmälde aktuella uppgifter om smittkällorna till Institutet för hälsa och välfärd.

Vecka 30 sattes 8 304 personer i karantän, vilket är 2 300 fler än veckan före det. Cirka en fjärdedel (24 %) av de nya smittorna konstaterades hos personer som redan var i karantän. Andelen är densamma som vecka 29. 20/21 områden anmälde de aktuella uppgifterna om personer som sattes i karantän till Institutet för hälsa och välfärd.

Flera regioner rapporterar om överbelastning inom smittspårningen och fördröjningar med att sätta i karantän och isolering. Belastningen orsakas av det kraftigt ökade antalet smittor, personalbrist och det att spårarna inte får alla behövliga uppgifter om andra som eventuellt har exponerats av smittade och exponerade. Dessutom är det svårt att

utreda smittkedjor som uppstår efter exponeringar vid festivaler och i barer, eftersom man inte kan namnge alla som var där. Den som är part måste enligt lag hjälpa myndigheterna med smittspårningen och följa deras anvisningar så att man så fort som möjligt kan få stopp på smittkedjor.

Det uppskattade effektiva smittsamhetstalet är 1,35–1,40 (90 % sannolikhetsintervall). Ökningen i antalet smittor har accelererat en aning. Det uppskattade effektiva smittsamhetstalet för HNS-området är 1,30–1,35.

Epidemin sprids fortsättningsvis bland unga vuxna, lika som i övriga Europa. Unga vuxna är socialt aktiva och tillbringar fritiden på privata träffar, i restauranger och evenemang där smittorna kan komma åt att spridas. Dessutom har bara en liten del av under 30-åringar redan fått fullt vaccinationsskydd, alltså två vaccindoser.

I Finland framträder covid-19-fallen särskilt hos åldersgruppen 20–29-åringar under de senaste sex veckorna och bland dem förekommer nu mer smittor än under smittvågen i mars 2021. Vecka 30 diagnostiserades nästan en tredjedel av samtliga smittor hos 20–29-åringar och dessutom en avsevärd del hos 18–19-åringar. Avvikande från tidigare veckor diagnostiseras smittor emellertid jämnare också hos lite äldre åldersgrupper. Så var också andelen smittor av alla smittor bland 30–39-åringar (19 %) förra veckan första gången på fyra veckor större än andelen smittor bland 10–19-åringar (17 %).

Vecka 30 gjordes cirka 117 600 coronavirustest, nästan lika många som veckan innan, då det gjordes totalt cirka 117 300 test. Den senaste veckans testantal kompletteras retroaktivt. Det försämrade coronaläget har aktiverat folk till att söka sig till test, vilket i en del av områdena har lett till överbelastning vid testningen.

Andelen covid-19-fall av alla testade prov har under en månads tid ökat över två procentenheter. Den oroväckande trenden har fortsatt trots de stora testmängderna under de två senaste veckorna. Vecka 30 var andelen fall av alla testade prov 3,9 % och vecka 27 1,8 %.

Enligt sjukvårdsdistriktens egen anmälan vårdades totalt 95 covid-19-patienter på sjukhus 4 augusti 2021. Av dem vårdades 11 på avdelningar inom primärvården, 69 på avdelningar inom den specialiserade sjukvården och 15 på intensivvårdsavdelning. Den 4 augusti 2021 hade totalt 984 dödsfall med anknytning till sjukdomen rapporterats till registret över smittsamma sjukdomar, två dödsfall mer än en vecka tidigare.

Belastningen på specialiserad sjukvård har ökat under den senaste veckan. De kraftigt ökade antalet smittor bland yngre åldersgrupper har återspeglats i behovet av sjukhusvård, där framhävs antalet unga och vuxna i arbetsför ålder samt icke vaccinerade patienter. Dessutom har

överbelastning av primärvården rapporterats från en del områden. Det är ett resultat av personalbrist som orsakas av smittspårningen och vaccineringarna samt trycket från den vårdskuld som har uppstått på grund av epidemin.

Prognoserna för den kommande veckan när det gäller det riksomfattande antalet nya vårdperioder inom den specialiserade sjukvården och intensivvården ökar kraftigare än tidigare i och med att antalet smittor ökar. I och med att vaccinationstäckningen bland befolkningen och särskilt riskgrupperna har ökat har antalet nya vårdperioder dock inte ökat så att det motsvarar antalet infektioner hos hela befolkningen. De rapporterade nya vårdperioderna för vecka 30 (26.7–1.8) (75 på avdelningar inom den specialiserade sjukvården och 5 på intensivvårdsavdelningar) låg för intensivvårdens del inom ramen för prognoserna från den 28 juli, men lite över för den specialiserade sjukvården. I modelleringen ingår de vårdperioder som nya patienter inleder, flera vårdperioder för en och samma person beaktas alltså inte. Under vecka 30 inleddes 6 nya perioder av intensivvård för patienter med covid-19 enligt bokföringen över intensivvårdsavdelningarna.

Incidensen av covid-19 har ökat i nästan hela Finland under den senaste fyra veckors uppföljningsperioden. Accelereringen av epidemin ses nu i hela landet, jämfört med tidigare då ökningen av antalet fall var koncentrerad till södra Finland. Smittorna sprids fortsättningsvis bland unga vuxna då de träffas, i barkvällar och privata tillställningar, och från dessa vidare som fortsatt smittspridning inom familjerna. I allt högre grad blir man smittad också vid evenemang och offentliga tillställningar som ordnas i utomhusutrymmen.

I hela landet har cirka 66 % av befolkningen fått åtminstone en vaccindos och 36 % har fått den andra dosen.

Hittills skyddar de givna vaccinationerna redan synnerligen väl äldre personer och personer som är utsatta för en allvarlig form av sjukdomen och som har den största risken för att insjukna. Det att dödsfallen nästan helt har upphört och den låga incidensnivån bland de äldre åldersgrupperna under sommaren kan ses som ett tecken på det.

För närvarande diagnostiseras sakteligen ökande mängder covid-19-smittor bland dem som har fått sin första vaccindos. Det är ett normalt fenomen eftersom vaccinationsprogrammet ännu inte är slutfört och trycket på smittor är hårt, och det kan förväntas mattas av då vaccinationstäckningen och antalet personer som har fått två vaccindoser ökar. Bland dem som är fullt vaccinerade konstateras mycket få allvarliga smittfall.

En komplett vaccinationsserie, det vill säga två vaccindoser, skyddar mycket väl mot covid-19 och allvarliga former av den samt mot virusvarianter. Den höga vaccinationstäckningen hos befolkningen minskar effektivt risken för överbelastning av sjukhusvården. Det är

särskilt viktigt att man tar sina vaccindoser när de ska tas för att undgå de allvarliga följderna av epidemin, såsom ökat antal som måste få sjukhusvård eller dödsfall på grund av coronaviruset.

Det epidemiologiska läget i sjukvårdsdistriktets område och erhållna sakkunnigutlåtanden

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att sjukdomen sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra.

Sjukvårdsdistrikten inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands verksamhetsområde har i enlighet med den styrning som getts i social- och hälsovårdsministeriets brev den 10 september 2020 inrättat regionala samarbetsgrupper för covid-19. Samarbetsgrupperna beaktar i sina lägesbedömningar utöver epidemiläget också de totala konsekvenserna av smittbekämpningsåtgärderna, inklusive ekonomiska konsekvenser och konsekvenser som hänför sig till näringslivet. Regionförvaltningsverket deltar i arbetsgrupperna, liksom också företrädare för Institutet för hälsa och välfärd samt närings-, trafik- och miljöcentralerna i respektive region.

Regionförvaltningsverket har av Kymmenedalens regionala coronasamordningsgrupp fått ett utlåtande om covid-19-lägesbilden i sjukvårdsdistriktet och gruppens synpunkter på vilka regionala begränsningsåtgärder som behövs för att stävja epidemin.

Kymmenedalens sjukvårdsdistrikts regionala coronasamordningsgrupp konstaterade under sitt möte den 4 augusti 2021 att Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt övergår till samhällsspridningsfasen. Incidensen per 100 000 personer över 14 dygn är 116,3. För närvarande koncentreras epidemin inte till en viss kommun i Kymmenedalen utan höga incidenstal konstateras i flera kommuner. Antalet fall ökar och covid-19-läget har försämrats i regionen.

Enligt mötet är andelen positiva prov av alla testade 5,7 % inom Kymmenedalen sjukvårdsdistrikt. Smittkällan är känd i cirka 60 % av fallen. Enligt gruppen koncentreras smittorna inte längre bara till barer och offentliga tillställningar utan också privata fester, läger och vanligt vardagsliv. Stora publika evenemang ses i smittstatistiken. Enligt mötet är smittspårningen överbelastad och svarstiden för coronavirusprov är också överbelastad. Man har varit tvungen att öka resurserna vid smittspårningen. För närvarande vårdas två patienter på sjukhus med anknytning till covid-19, också generellt vårdas många patienter på sjukhus. Belastningen av sjukhusen förväntas öka.

Kymmenedalens sjukvårdsdistrikts regionala coronasamordningsgrupp rekommenderar att regionförvaltningsverket meddelar ett begränsningsbeslut för en månads tid enligt åtgärdsrekommendationen

för accelerationsfasen i social- och hälsovårdsministeriets uppdaterade handlingsplan för hybridstrategin av den 24 juni 2021. Gruppen konstaterar att rekommendationen då kriterierna uppfylls vid epidemins accelerationsfas är att genom beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar ålägga att alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster ska arrangeras så att kunder, de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika närkontakt med varandra genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar som kompletterar skyldigheterna som kommer direkt från lagen om smittsamma sjukdomar. Med närkontakt avses att man inomhus ska hålla två meters avstånd och utomhus undvika fysisk kontakt. Gruppen konstaterar att smittor i regionen startar från offentliga tillställningar och bedömningen är att det genom restriktioner är möjligt att minska antalet smittor och på så sätt hindra överbelastning av hälso- och sjukvården och ökning av behovet av sjukhusvård. Inga ändringar rekommenderas för museers, biblioteks eller skolors verksamhet.

Gruppen konstaterar vidare att regionförvaltningsverkets beslut gäller utrymmen inomhus som används för mer än tio kunders eller deltagares samtidigt vistelse samt med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för samtidig vistelse av mer än 50 kunder eller deltagare. Aktören kan fullgöra sin skyldighet genom att begränsa antalet kunder, genom att arrangera kundplatserna eller lokalerna eller på något annat sätt som beaktar verksamhetens särdrag och här kan principerna för evenemangsarrangemang som är säkra också under coronaepidemin som är utarbetad av en arbetsgrupp tillsatt av undervisnings- och kulturministeriet.

Enligt samordningsgruppen anses social- och hälsovårdsministeriets rekommendationer för sammankomstbegränsningar vid samhällsspridning inte tillsvidare vara nödvändiga och välavvägda åtgärder. Inte heller ett beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar anses vara nödvändigt eftersom man inte är medveten om att smittor särskilt skulle ha startat vid kontinuerlig verksamhet som ordnas i de utrymmen som avses i den aktuella paragrafen.

Regionförvaltningsverket begärde den 5 augusti 2021 ett ställningstagande av Institutet för hälsa och välfärd gällande rekommendationen för Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt. Institutet för hälsa och välfärd konstaterade att det anser Kymmenedalens sjukvårdsdistrikts regionala coronasamordningsgrupps rekommendation om begränsningsåtgärder vara motiverad.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapporter om uppföljningen av hybridstrategin var incidensen per 100 000 invånare över 14 dagar inom Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt 57.6 (vecka 27 och 28) och 92.5 (vecka 29 och 30). Den procentuella

andelen positiva prov av alla testade vecka 27–30 var 2.1, 2.1, 1.8 och 4.2. Vecka 30 var andelen identifierade smittkällor 62 procent.

Den 5 augusti 2021 var incidensen per 100 000 invånare över 14 dygn i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt 96,8 enligt Institutet för hälsa och välfärds coronakarta. I kommunernas områden i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt var incidensen per 100 000 invånare över 14 dygn den 5 augusti 2021 i Kotka 111.8, Kouvola 65.2, Fredrikshamn 150.4, Vederlax 257.4, Pyttis 58.3 och Miehikkälä 53.2

Slutsats

Statsrådet fattade den 27 maj 2021 principbeslutet (STM/2021/100) om en handlingsplan för genomförande av hybridstrategin för hantering av covid-19-epidemin samt om översyn av handlingsplanen. Den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin publicerades den 1 juni 2021. Handlingsplanen uppdaterades på nytt den 23 juni 2021.

I handlingsplanen bedöms de rättsliga grunderna för åtgärderna enligt handlingsplanen. Gällande detta konstateras det i handlingsplanen att lagen om smittsamma sjukdomar förutsätter att de myndigheter som avses i lagen ska vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder. Myndighetsåtgärderna ska vara snabba och förutspå situationen samt utan dröjsmål använda behörigheter riktade till myndigheterna samtidigt som principerna om proportionalitet, nödvändighet och ändamålsenlighet samt övriga krav på god förvaltning iaktas.

I handlingsplanen för man fram att artikel 12 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter innefattar den allmänna rätten till hälsa och skydd av hälsan. Enligt den allmänna kommentaren som styr tolkningen av konventionen innebär rätten till hälsa att det allmänna är skyldigt att bekämpa farliga smittsamma sjukdomar samt vidta förebyggande åtgärder på befolkningsnivå samt upprätthålla och trygga en tillräcklig kapacitet inom hälso- och sjukvården samt skydda särskilda riskgrupper. De grundläggande fri- och rättigheternas allmänna begränsningsgrunder styr omfattningen av och innehållet i begränsningarna och även med avseende på rekommendationerna som begränsar människornas liv. Väsentliga är kraven på begränsningarnas godtagbarhet och proportionalitet i förhållande till det eftersträlvade målet samt begränsningarnas exakthet och precision samt lagstiftning till den del det är fråga om begränsning av frihet.

I handlingsplanen beskrivs prognosens juridiska utgångspunkter enligt följande:

1. I 19 § 3 mom. i grundlagen föreskrivs om det allmännas skyldighet att tillförsäkra var och en tillräckliga social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster samt främja befolkningens hälsa, vilka skyldigheter

som genomförs enligt det allmännas verksamhetsskyldighet avseende rätten till liv enligt 7 § i grundlagen och bland annat rätten till hälsa och skydd av hälsan enligt internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter samt motsvarande rättigheter i bland annat barnkonventionen och konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Dessa utgör enligt grundlagsutskottets praxis vägande skäl för att även begränsa de grundläggande fri- och rättigheterna samt att utfärda rekommendationer och anvisningar.

2. Rätten till en sund miljö och det allmännas skyldighet att verka för detta enligt 20 § i grundlagen får allt större betydelse. På basnivån, dvs. i den lugna fasen, enligt hybridstrategin för epidemins fas, betonas alltså även sund miljö enligt 20 § i grundlagen vid sidan av de riktade åtgärderna enligt lagen om smittsamma sjukdomar samt de allmänna hygienåtgärderna. I accelerationsfasen stärks rekommendationerna och restriktionerna som riktas mer allmänt till befolkningen.

Såsom tidigare framhållits sägs det i social- och hälsovårdsministeriets 24.6.2021 daterade styrbrev att man vid bedömningen av alla åtgärder på ett enhetligt sätt bör beakta det allmännas skyldighet att förhindra att epidemin sprids och trygga hälso- och sjukvårdskapaciteten. När beslut övervägs, måste man därför förutse vilken betydelse och inverkan åtgärdshelheten kommer att ha när läget förändras. Myndigheterna är skyldiga att vidta de åtgärder som behövs för att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna med beaktande av spridningen av epidemin, bekämpningen av epidemin och uppföljningen av åtgärdernas effekter samt uppföljningen av den totala nyttan av och kostnaderna för de åtgärder som vidtas

Enligt styrbrevet är det viktigt att epidemins utveckling bevakas och effekterna av ändrade restriktioner utvärderas kontinuerligt så att avvecklingen av restriktioner och rekommendationer kan ske på ett kontrollerat sätt och i rätt tid. Eftersom epidemin är svår att förutse kan man i vissa områden också bli tvungen att fortsätta med restriktionerna eller införa eller skärpa dem på nytt, om epidemiläget försämras.

Regionförvaltningsverket konstaterar att Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt enligt den erhållna utredningen befinner sig i epidemins samhällsspridningsfas. Kymmenedalens sjukvårdsdistrikts regionala coronasamordningsgrupp rekommenderar att regionförvaltningsverket meddelar ett begränsningsbeslut för en månads tid enligt åtgärdsförslaget för accelerationsfasen i social- och hälsovårdsministeriets uppdaterade handlingsplan för hybridstrategin av den 24 juni 2021. Gruppen konstaterar att rekommendationen då kriterierna uppfylls vid epidemins accelerationsfas är att genom beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar ålägga alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster att arrangeras så att

kunder, de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika närkontakt med varandra genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar som kompletterar skyldigheterna som kommer direkt från lagen om smittsamma sjukdomar. Med närkontakt avses att man inomhus ska hålla två meters avstånd och utomhus undvika fysisk kontakt. Gruppen konstaterar att smittor i regionen startar från offentliga tillställningar och bedömningen är att det genom restriktioner är möjligt att minska antalet smittor och på så sätt hindra överbelastning av hälso- och sjukvården och ökning av behovet av sjukhusvård. Inga ändringar rekommenderas för museers, biblioteks eller skolors verksamhet.

Enligt samordningsgruppen anses social- och hälsovårdsministeriets rekommendationer för sammankomstbegränsningar vid samhällsspridning inte tillsvidare vara nödvändiga och välavvägda åtgärder. Inte heller ett beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar anses vara nödvändigt eftersom man inte känner till att smittor särskilt skulle ha startat vid kontinuerlig verksamhet som ordnas i de utrymmen som avses i den aktuella paragrafen.

Regionförvaltningsverket konstaterar att nödvändighetsbedömningen enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar är en helhetsbedömning där man inte kan ge incidenstalet en avgörande betydelse. I en kommun med få invånare kan några insjuknade personer höja incidensen (antalet fall per 100 000 invånare) avsevärt. Trots att incidensen i en enskild kommun är låg kan man å andra sidan i helhetsbedömningen beakta de pendlings- och serviceområden som är typiska för regionen och som vanligen är av betydelse för spridningen av en smittsam sjukdom bland befolkningen.

Regionförvaltningsverket konstaterar att man när begränsningar av sammankomster enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar införs är tvungen att särskilt ingripa i näringsfriheten och mötesfriheten och på så sätt begränsa människors grundläggande fri- och rättigheter. Grunderna för inskränkningar måste vara godtagbara och i linje med principerna om proportionalitet och ändamålsenlighet. Det framgår av utredningarna att antalet smittor inom Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt har ökat och att smittorna har fått i offentliga tillställningar. Enligt gruppen är bedömningen den att det genom restriktioner är möjligt att minska antalet smittor och på så sätt hindra överbelastning av hälso- och sjukvården och ökning av behovet av sjukhusvård. Med hänvisning till de utredningar som fått konstaterar regionförvaltningsverket att den ökande mängden smittade dessutom överbelastar smittspårningen och kräver mer resurser av den, vilket utgör en risk för hälso- och sjukvårdens övriga verksamhet. Regionförvaltningsverket konstaterar att tillgången till hälsotjänster är viktig med tanke på skyddet av människors liv och hälsa. Försämringen av hälso- och sjukvårdens kapacitet påverkar särskilt utsatta grupper som använder mycket hälso- och sjukvårdstjänster.

Med beaktande av ovan samt Institutet för hälsa och välfärds och sjukvårdsdistriktens rekommendationer i egenskap av sakkunniga och social- och hälsovårdsministeriets styrning anser Regionförvaltningsverket i Södra Finland att det för att hindra spridningen av den smittsamma sjukdomen är nödvändigt att meddela begränsningarna för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i kommunernas områden i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt. Enligt regionförvaltningsverkets bedömning finns det acceptabla grunder för begränsningarna.

Regionförvaltningsverket konstaterar att syftet med lagen om smittsamma sjukdomar uppnås genom begränsningarna av sammankomster, dvs. att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt de olägenheter som de orsakar människor och samhället. Genom det föreläggande som nu meddelas är det dock möjligt att ordna också större tillställningar, om kunderna eller de som deltar i verksamheten samt sällskap i realiteten kan undvika närkontakt med varandra och säkerheten kan tryggas genom att man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar som utfärdades 31.5.2021.

I det här beslutet avses med närkontakt att människor vistas i samma utrymme inomhus på mindre än två meters avstånd från varandra i mer än 15 minuter eller har fysisk kontakt med varandra och i utomhusutrymmen att de har fysisk kontakt med varandra.

På detta sätt begränsas de grundläggande fri- och rättigheterna i enlighet med proportionalitetsprincipen så lite som möjligt utifrån en riksomfattande och regional lägesbedömning av epidemin. Regionförvaltningsverket konstaterar att syftet med att meddela sammankomstbegränsningarna är att förhindra att läget försämras och på så sätt undvika restriktioner som i större utsträckning ingriper i de grundläggande fri- och rättigheterna.

Regionförvaltningsverket konstaterar att kommunerna enligt smittläget vid behov kan fatta beslut som inför begränsningar enligt lagen om smittsamma sjukdomar i sina områden eller ett beslut som inför striktare begränsningar jämfört med de begränsningar som regionförvaltningsverket har meddelat.

Regionförvaltningsverket i Södra Finlands beslut gällande kommunernas områden inom Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt grundar sig på den nuvarande helhetsbedömningen av det regionala läget, där man har bedömt de regionala faktiska konsekvenserna av covid-19 för folkhälsan och utöver Institutet för hälsa och välfärds sakkunskap även har beaktat de regionala myndigheternas synpunkter samt social- och hälsovårdsministeriets styrning om behovet av begränsningsåtgärder. Vid prövningen av åtgärderna har man beaktat att beslutet har konsekvenser för samhället, ekonomin, näringslivet och grundläggande

fri- och rättigheter. Med det här beslutet begränsas verksamheten bara till den del som det enligt den erhållna styrningen och sakkunnigutlåtanden är nödvändigt.

Regionförvaltningsverket kan fatta beslut enligt 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar som kan gälla högst en månad. Om det epidemiologiska läget förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomsterna.

På basis av ovan är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids i kommunernas områden i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58, 59 a-c och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får det här beslutet överklagas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs det här beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av regionförvaltningsöverläkare Anne Hiiri, tfn 029 501 6000 (växeln).

överdirektörens ställföreträdare,
direktör Kristiina Poikajärvi

regionförvaltningsöverläkare Anne Hiiri

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar för att förhindra coronavirussmitta vid offentliga tillställningar, vid allmänna sammankomster och vid användningen av offentliga lokaler av den 31 maj 2021.

Bilaga 2, Kommunerna inom Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift**Beslutet delges genom offentlig delgivning**

Delgivningen av det här beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Regionförvaltningsverket i Södra Finland till och med den 6 september 2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbsida avi.fi/sv/offentliga-delgivningar.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande publicerades på regionförvaltningsverkets webbplats.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt

Kymmenedalen sjukvårdsdistrikt som ombes informera läkarna som ansvarar för smittsamma sjukdomar i dess område om beslutet

Polisinrättningen i Sydöstra Finland

Kymmenedalens räddningsverk

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kanslis kommunikationsavdelning

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Statskontoret

Avgiftsfritt